KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 20.12.2007
COM(2007) 846 konč.

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o priznavanju odstopanja po členu 19(2) Pogodbe ES, predloženo v skladu s členom 14(3) Direktive 93/109/ES glede aktivne in pasivne volilne pravice državljanov Unije na volitvah v Evropski parlament

POROČILO KOMISIJE
EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o priznavanju odstopanja po členu 19(2) Pogodbe ES, predloženo v skladu s členom 14(3) Direktive 93/109/ES glede aktivne in pasivne volilne pravice državljanov Unije na volitvah v Evropski parlament

1. NAMEN POROČILA

Direktiva Sveta 93/109/ES[1] podrobno ureja uresničevanje aktivne in pasivne volilne pravice na volitvah v Evropski parlament za državljane Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani.

Člen 14(3) Direktive določa, da Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu 18 mesecev pred vsakimi volitvami v Evropski parlament predloži poročilo, v katerem preveri, ali je priznavanje odstopanja zadevnim državam članicam v skladu s členom 19(2) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti še upravičeno, in predlaga, da se opravijo morebitne potrebne prilagoditve.

Naslednje volitve v Evropski parlament, organizirane v 27 državah članicah Unije, bodo potekale junija 2009. Komisija mora zato prej omenjeno poročilo predložiti decembra 2007.

Veliko vojvodstvo Luksemburg je edina država članica, ki je uveljavljala odstopanje po členu 19(2) Pogodbe. Nobena od dveh držav članic, ki sta k Evropski uniji pristopili po zadnjih volitvah leta 2004, ni uveljavila tega odstopanja.

Komisija je pred volitvami leta 2004 preverila, ali je priznavanje odstopanja Velikemu vojvodstvu Luksemburg še vedno upravičeno, in v svojem poročilu z dne 27. januarja 2003[2] presodila, da so utemeljitve veljavne in zato ni predlagala prilagoditev.

Namen tega poročila je ugotoviti, ali so razlogi za priznavanje odstopanja v Luksemburgu še vedno upravičeni, v nasprotnem primeru pa predlagati morebitne prilagoditve.

2. AKTIVNA IN PASIVNA VOLILNA PRAVICA NA VOLITVAH V EVROPSKI PARLAMENT

Člen 19(2) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti določa, da ima vsak državljan Unije, ki prebiva v državi članici, nima pa njenega državljanstva[3], aktivno in pasivno volilno pravico na volitvah v Evropski parlament v državi članici, kjer prebiva, pod enakimi pogoji kakor državljani te države. Ta pravica se uresničuje v skladu s podrobno ureditvijo, ki jo sprejme Svet. Ta podrobna ureditev lahko predvideva odstopanja, kadar jih upravičujejo posebne težave neke države članice.

---

1 Direktiva Sveta 93/109/ES z dne 6. decembra 1993 o podrobni ureditvi uresničevanja aktivne in pasivne volilne pravice na volitvah v Evropski parlament za državljane Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani (UL L 329, 31.12.1993, str. 34).

2 Poročilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu o priznavanju odstopanja po členu 19(2) Pogodbe ES, predloženo v skladu s členom 14(3) Direktive 93/109/ES glede aktivne in pasivne volilne pravice državljanov Unije na volitvah v Evropski parlament – COM(2003) 31 konč.

3 V nadaljnjem besedilu „državljani Unije, ki prebivajo v državi članici, v kateri nimajo državljanstva“.

Podrobne ureditve za uresničevanje aktivne in pasivne volilne pravice na volitvah v Parlament so bile opredeljene v zgoraj navedeni direktivi. Člen 3 določa, da ima vsaka oseba, ki je na referenčni datum

državljan Unije v smislu člena 17 Pogodbe, in ki

ni državljan države članice prebivanja, a izpolnjuje enake pogoje glede aktivne in pasivne volilne pravice, kakor jih ta država po zakonu nalaga svojim državljanom,

aktivno in pasivno volilno pravico na volitvah v Evropski parlament v državi članici prebivanja, razen če ji je ta pravica odvzeta na podlagi členov 6 in 7. Takšen volivec se imenuje „volivec Skupnosti“, kandidat pa „državljan Skupnosti s pasivno volilno pravico“.

3. ODSTOPANJA V SKLADU S ČLENOM 14 DIREKTIVE

Direktiva omogoča uveljavljanje odstopanja od načela enake obravnave volivcev države članice, ki imajo državljanstvo te države, in tistih, ki ga nimajo, kadar to upravičujejo posebne težave te države. Tako je odstopanje možno, če je delež državljanov Unije, ki imajo volilno pravico in prebivajo v tej državi članici, niso pa njeni državljani, bistveno višji od povprečja na ravni Unije.

Odstopanje je predvideno v prvi alinei člena 14(1), ki navaja, da lahko država članica ne glede na člene 3, 9 in 10, če v tej državi članici delež državljanov Unije, ki imajo volilno pravico in prebivajo v tej državi članici, niso pa njeni državljani, presega 20 % vseh državljanov Unije, ki tam prebivajo in imajo volilno pravico:

a) omeji volilno pravico volivcem Skupnosti, ki prebivajo v tej državi članici minimalno obdobje, ki ne presega 5 let;

b) omeji pravico kandidirati državljanom Skupnosti, ki imajo pravico kandidirati in prebivajo v tej državi članici minimalno obdobje, ki ne presega 10 let.

Vendar pa za aktivne in pasivne volivce Skupnosti, ki zaradi dejstva, da so si izbrali prebivališče zunaj matične države članice, ali zaradi trajanja takega prebivanja, nimajo pravice voliti ali kandidirati v tej državi članici, ne smejo veljati zgoraj navedeni pogoji glede trajanja prebivanja.

4. ODSTOPANJA, KI JIH IZVAJA LUKSEMBURG

Veliko vojvodstvo Luksemburg je edina država članica, ki je izkoristila možnost uveljavitve odstopanja iz člena 14(1). V luksemburški zakonodaji je predvideno, da morajo imeti državljani Unije, ki v tej državi članici prebivajo, nimajo pa njenega državljanstva, za pridobitev aktivne volilne pravice v trenutku, ko zaprosijo za vpis v volilni imenik, v Velikem vojvodstvu prebivališče in tam prebivati najmanj 5 let[4]. Kar zadeva uresničevanje pasivne volilne pravice, morajo imeti državljani Unije, ki nimajo luksemburškega državljanstva, v trenutku vložitve svoje kandidature v Luksemburgu prebivališče in tam prebivati 5 let[5].

Poleg tega je v luksemburški zakonodaji določeno, da za aktivne in pasivne volivce Skupnosti, ki zaradi dejstva, da so si izbrali prebivališče zunaj matične države članice, ali zaradi trajanja takega prebivanja, nimajo pravice voliti ali kandidirati v

[4] Člen 3(5) Zakona o volitvah, kakor je bil spremenjen 18. februarja 2003.
[5] Člen 285(4) Zakona o volitvah, kakor je bil spremenjen 18. februarja 2003.

tej državi članici, ne smejo veljati zakonsko določeni pogoji glede trajanja prebivanja.

5. OCENA OKOLIŠČIN ZA PRIZNAVANJE ODSTOPANJA

Okoliščine, opisane v členu 14(1) kot pogoj za odobritev odstopanj, obstajajo, če „v državi članici delež državljanov Unije, ki imajo volilno pravico in prebivajo v tej državi članici, niso pa njeni državljani, presega 20 % vseh državljanov Unije, ki tam prebivajo in imajo volilno pravico“.

Drugi stavek člena 14(3) določa, da morajo države članice, ki se sklicujejo na odstopanja na podlagi odstavka 1, Komisiji priskrbeti vse potrebne obrazložitve.

Luksemburški organi so z dopisom z dne 26. oktobra Komisiji poslali potrebne podatke, iz katerih je razvidno, da je 1. januarja 2007 v Luksemburgu bivalo 135 400 državljanov Unije, ki imajo volilno pravico, a niso luksemburški državljani, medtem ko je znašalo skupno število državljanov Unije, ki imajo volilno pravico in tam prebivajo, vključno z luksemburškimi državljani, 357 500 oseb.

Iz tega sledi, da je dne 1. januarja 2007 delež državljanov Unije, ki imajo volilno pravico in prebivajo v tej državi članici, niso pa njeni državljani, 37,87 % skupnega števila državljanov Unije z volilno pravico, ki bivajo v Luksemburgu. Delež je brez dvoma višji kot prag, določen v direktivi, tj. 20 %, in nobenega razloga ni, ki bi kazal na to, da so se okoliščine od takrat spremenile.

6. SKLEPNE UGOTOVITVE

Komisija ugotavlja, da je priznavanje odstopanja Velikemu vojvodstvu Luksemburg po členu 19(2) Pogodbe in v skladu s členom 14(1) Direktive še vedno upravičeno. Zato se Komisiji ne zdi potrebno predlagati prilagoditev, ki bi spreminjale določbe luksemburške zakonodaje.